

Konjunkturstatistik över sjuklöner 2016

AM0209

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna ämnen	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	6
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	7

2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8
B.3	Aktualitet	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	9
5.1	Spridningsformer	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna ämnen

A.1 Ämnesområde

Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Sjuklöner

A.3 SOS-klassificering

Undersökningen ingår i Sveriges officiella statistik.

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Lukas Gamerov
<i>Telefon:</i>	019-17 64 88
<i>E-post:</i>	Lukas.Gamerov@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Lukas Gamerov
<i>Telefon:</i>	019-17 64 88
<i>E-post:</i>	Lukas.Gamerov@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2011:12.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretesskydd enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inkomna blanketter och datamedia från den egna företagsenkäten sparas av SCB under två år. I övrigt sker ingen gallring av data. Riksarkivet beslutar.

A.9 EU-reglering

Nej.

A.10 Syfte och historik

Konjunkturstatistik över sjuklöner (KSju) är en kvartalsundersökning som månadsvis samlar in sjukfrånvarouppgifter från företag och organisationer. Undersökningen syftar till att belysa utvecklingen av sjukfrånvaron under sjuklöneperioden, de 14 första sjukfrånvarodagarna som finansieras av arbetsgivaren. KSju kompletterar därmed Försäkringskassans statistik över socialförsäkringssystemet, sjukfrånvaron längre än 14 dagar. KSju beskriver hur den totala sjukfrånvaron förändras över tid och är ett mått på ohälsa.

Statistiken om den korta sjukfrånvaron aktualiserades år 1992 när sjuklönelagen (1991:1047) infördes. Lagen ger arbetstagaren rätt till sjuklön och redogör för arbetsgivarens skyldighet att inrapportera sjukfall till Försäkringskassan.

Arbetsgivarens inrapportering var till en början underlag till den korta sjukfrånvarostatistiken. Rapporteringen visade sig vara bristfällig vilket resulterade i att Försäkringskassan (dåvarande Riksförsäkringsverket, RFV) tillsammans med

SCB fick i uppdrag att utforma ett statistiksystem för att belysa sjukfrånvaron.

Statistiksystemet accepterades år 1998 och kom i drift år 2000. Det var dock inte helt tillfredsställande varpå nuvarande system skapades och togs i drift år 2002.

Ansvar för undersökningen låg till en början hos Försäkringskassan men övertogs av SCB under första kvartalet år 2006 på uppdrag av Socialdepartementet. Det var även i samband med övertagandet som undersökningen namngavs Konjunkturstatistik över sjuklöner. Undersökningen har varit en del av uppföljningen till regeringens halveringsmål, där målet var att halvera sjukfrånvaron från arbetslivet fram till år 2008 med utgångsår 2002. Från och med år 2007 är undersökningen anslagsfinansierad.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används i huvudsak av beslutsfattare, journalister och allmänhet som är intresserade av sjukfrånvaroutvecklingen under sjuklöneperioden. Socialdepartementet som uppdragsgivare tillsammans med Försäkringskassan och Finansdepartementet kan ses som de primära användarna av statistiken.

A.12 Uppläggning och genomförande

KSju är en urvalsundersökning som baseras på Företagsdatabasen (FDB), där alla former av företag med minst en anställd ingår i urvalsramen. Urvalet dras två gånger per år. Under mars månad dras urvalet för kvartal två och tre och under september månad för kvartal fyra och kvartal ett för nästkommande år.

I Offentlig förvaltning undersöks samtliga arbetsgivare i landstings- och primärkommunal sektor med fler än 99 anställda samt alla icke-vinstdrivande företag och organisationer som kan hänförs till staten. Bland företag och organisationer som hänförs till Näringslivet samt Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HiO) totalundersöks alla med fler än 199 anställda. För övriga inom Näringslivet och HiO dras ett stratifierat obundet slumpmässigt urval. Av de drygt 4100 utvalda företagen och organisationerna har drygt 1900 slumpmässigt valts ut. Uppgifterna samlas in månadsvis och publiceras kvartalsvis. Uppgifterna samlas i huvudsak in via en webbapplikation, men inkommer även via pappersblanketter och FTP-filer.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Ej aktuellt.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

KSju mäter antalet sjukfall, sjukdagar och ersättningsdagar under en sjuklöneperiod. Sjuklöneperioden är perioden då arbetsgivaren enligt lag är skyldig att betalar ersättning om en arbetstagare är frånvarande från arbetet på grund av sjukdom. Resultatet redovisas uppdelat efter kön i juridiska enheter i Offentlig förvaltning (Kommun, Landsting och Stat), Näringsliv och HiO samt näringsgren (service- och tjänstenäringsgren). Undersökningen totalundersöker alla större arbetsgivare, med fler än 199 anställda, inom Näringslivet och HiO medan ett urval dras bland de mindre. Inom Offentlig förvaltning undersöks samtliga icke-vinstdrivande arbetsgivare som kan hänföras till staten samt landstings- och primärkommunala företag och organisationer med fler än 99 anställda. KSju bortser därmed från arbetsgivare inom landstings- och primärkommunal företag och organisationer med färre än 100 anställda. Den gruppen innefattar en väldigt liten del och har ingen påverkan på statistiken. KSju:s uppgifter tillsammans med socialförsäkringssystemet statistik visar den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen och kan användas som ett ohälsomått.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen redovisar skattade värden under sjuklöneperioden på totaler och per anställd för antal sjukdagar, sjukfall och sjukfall per falllängd där falllängd är antal kalenderdagar i sjukfallet.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar samtliga anställda individer i Sveriges företag och organisationer. Antalet anställda skattas och hämtas från undersökningen Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS). Rampopulationen är samtliga arbetsgivare i Näringslivet, HiO och Staten med minst en anställd samt samtliga arbetsgivare med fler än 99 anställda inom landstings- och primärkommunal sektor.

1.1.2 Variabler

Sjukfall – Varje tillfälle en arbetstagare påbörjar en frånvaro från arbetet på grund av sjukdom genererar ett sjukfall.

Sjukdagar – Alla kalenderdagar i ett sjukfall.

Ersättningsdagar – Alla kalenderdagar i sjukfallet som arbetstagaren har rätt till sjuklön (inkl. karensdagen).

1.1.3 Statistiska mått

Resultatet från undersökningen redovisar skattningar av totaler av antal sjukdagar, antal sjukfall, antal sjukfall per falllängd samt skattning av kvoter såsom

sjukdagar per anställd och sjukfall per anställd.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Skattningarna redovisas uppdelat på kön och sektorkodindelning, Offentlig förvaltning (Kommun, Landsting och Stat), Näringslivet och HiO. Redovisning görs även på näringsgren med en uppdelning på två grupper, produktion och service (enligt SNI 2007).

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna samlas in månadsvis och redovisas kvartalsvis.

1.2. Fullständighet

Undersökningen avser att belysa sjukfrånvaron under sjuklöneperioden och kompletterar den statistik som framställs från socialförsäkringssystemet. Resultatet redovisar den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen och är ett mått på ohälsa.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten för undersökningen bedöms vara god. Undersökningens sjukfrånvaroutveckling överensstämmer med sjukfrånvarostatistiken som Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och Arbetskraftsundersökningarna (AKU) visar. Största delen av primärmaterialet levereras direkt från arbetsgivarens egna lönesystem vilket bedöms vara korrekta uppgifter. Undersökningen är dock en urvalsundersökning, vilka alltid medför osäkerhet.

2.2 Osäkerhetskällor

I en urvalsundersökning finns olika osäkerhetskällor som påverkar materialet på olika sätt. De handlar om allt ifrån bortfall av uppgifter från uppgiftslämnare till mät och bearbetningsfel som påverkar skattningarna.

2.2.1 Urval

Som urvalsram till KSju används Företagsdatabasen (FDB). Rampopulationen stratifieras efter storlek enligt antal anställda, bransch och sektor. De stratum innehållande arbetsgivare i landstings- och primärkommunal sektor med fler än 99 anställda, samt alla arbetsgivare som kan hänföras till staten totalundersöks. Även de stratum som innehåller företag och organisationer inom Näringslivet och HiO med fler än 199 anställda totalundersöks. Bland övriga företag och organisationer inom Näringslivet och HiO, som har färre än 200 anställda, dras ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (OSU). Totalt undersöks drygt 4100 företag och organisationer. 1900 av dessa är slumpmässigt utvalda i ett genom ett OSU.

Urvalsdragning sker två gånger om året. I mars månad för andra och tredje kvartalet 2016 samt i september för fjärde kvartalet 2016 och första kvartalet

2017.

Ett sannorlikhetsurval som ett OSU, innebär att det införs en slumpmässig osäkerhet i skattningen.

2.2.2 *Ramtäckning*

Det sker fortlöpande förändringar av företag och organisationer vilket gör att undersökningens rampopulation i viss mån avviker från målpopulationen. Den uppstådda skillnaden bidrar till täckningsfel. De vanligaste orsakerna till täckningsfel är att företagen och organisationerna fusioneras, nybildas och upphör. Täckningsfel kan beskrivas som under- och övertäckning beroende på om företagen och organisationerna tillhör rampopulationen eller inte. Ungefär 4,5 procent av företagen i urvalsramen genomgår någon slags förändring mellan två urvalsdragningar. Det finns en eftersläpning i uppdateringen av urvalsramen vilket även bidrar till täckningsfel. För att minska effekten av täckningsfel samt att omfördela uppgiftslämnarbördan dras nytt urval två gånger per år.

2.2.3 *Mätning*

Mätfel kallas den avvikelser som uppstår mellan det uppmätta värdet och det faktiska värdet. Mätfel uppstår vanligen då en uppgiftslämnare missförstår vilka uppgifter som ska inrapporteras eller om fel uppgifter lämnas in. Mätfelen bidrar med största sannolikhet till underskattade värden. De flesta uppgifterna till KSju inkommer via en webbapplikation eller som FTP-filer och tas direkt ur uppgiftslämnarens lönesystem. Mätinstrumenten återges i sin helhet i Statistikens framtagning, SCBDOK.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Svarsbortfall, vanligen förkortat bortfall, uppstår när värden på en eller flera observationsvariabler inte kan inhämtas. För det företag och organisationer som ingår i undersökningen hanteras bortfallet i skattningarna med rak uppräknings inom strata alternativt imputering. Rak uppräknings inom strata görs bland företag och organisationer med färre än 1000 anställda och bygger på antagandet om att bortfallet kan betraktas som helt slumpmässigt. I annat fall finns risk för skeva skattningarna vilket gör att konfidensintervallets tillförlitlighet minskar. För företag med 1000 anställda eller fler imputeras värden på företagsnivå enligt tvillingmetoden. Det innebär att ett liknande företag eller organisation gällande antalet anställda och bransch väljs ut och används för den saknade värdena från arbetsgivaren. Ett fåtal arbetsgivare imputeras enligt tvillingmetoden varje kvartal.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel avser den del av avvikelser som beror på ofullkomligheter i bearbetningen. De uppstår bland annat genom databearbetning (dataregistrering, kodning och rättningar i samband med maskinell och manuell granskning) och numeriska skattningsberäkningar. För att minimera felen kontaktas uppgiftslämnaren där tveksamheter finns samt extra kontroller görs för de imputerade värdena och extremvärdena som uppkommer.

2.2.6 Modellantaganden

Målpopulationen utgörs av samtliga anställda inom Näringslivet, HiO och Offentlig förvaltning. Inom landstings- och primärkommunal sektor undersöks dock enbart företag med mer än 99 anställda. Påverkan på sjuktalen bedöms vara försumbar då den delen av antalet anställda är få. Därför görs inge justering i skattningarna.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhet redovisas i form av konfidensintervall som beräknas med hjälp av skattningens standardavvikelse. Det innebär att en förändring i sjuktalen inte alltid kan anses som statistiskt säkerställda utan att jämföra med förändringen inom konfidensintervallen. KSju:s konfidensintervall redovisas på undersökningens webbplats <http://scb.se/am0209/> under fördjupad information och grundtabeller.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvensen är månadsvis och publiceringsfrekvensen är kvartalsvis.

3.2 Framställningstid

Publicering sker 10-12 veckor efter det undersöka kvartalets utgång.

3.3 Punktlighet

Undersökningen framställs enligt publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har sedan starten, första kvartalet år 2002, samlats in månadsvis och publicerats kvartalsvis med undantag för det fjärde kvartalet 2005. Uppehållet skedde i samband med att SCB övertog ansvaret för undersökningen från Försäkringskassan. Urvalsstorleken och insamlingsförfarandet har under åren förändrats, men ska i stort inte påverka nivåskattningarna.

Under andra kvartalet 2015 förändrades redovisningen av statistiken. De traditionella benämningarna privat och offentlig sektor uppdelades i tre sektorer: Näringslivet, Hushållens icke-vinstdrivande organisationer och Offentlig förvaltning. Förändringen beror på den nya standarden för institutionell sektoriindelning (INSEKT 2014) för att vara anpassad för det europeiska systemet för national- och regionala räkenskaper. I och med förändringen skapades nya tabeller i

Statistikdatabasen. Tidigare tabeller för tidigare kvartal finns under rubriken "Äldre tabeller som inte uppdateras".

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Sektorindelningen följer den standard som används på SCB för arbetsmarknadsstatistik (INSEKT2014).

Olikheter kan finnas i populationsavgränsningar som gör att det uppstår svårigheter att jämföra andra variabler trots samma indelning av bransch, län sektor och storleksklass.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Tillsammans med den statistik som tas fram genom socialförsäkringssystemet kan den totala bilden över sjukfrånvaron i landet visas.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

I Statistikdatabasen finns kvartalsvisa uppgifter över sjuklöneperioden. Statistiken publiceras också kvartalsvis via SCB:s hemsida i form av en statistiknyhet.

5.2 Presentation

Förutom i Statistikdatabasen finns kvartalsvisa uppgifter för åren 2002 till 2005 på Försäkringskassans webbplats.

5.3 Dokumentation

Statistiken finns dokumenterad i SCB:s dokumentationsmall SCBDOK samt i MetaPlus där mikromaterialet är dokumenterat. De går att nå via SCB:s webbplats www.scb.se/AM0209.

Hansson J, Jansson I, Khan S och Rahm F (2005):Utvärdering av kvalitén i sjuklönestatistiken.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Grunddata finns lagrat på SCB. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat material för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Lukas Gamerov är produktansvarig för undersökningen och kan nås på telefon 019-17 64 88. Övrig kontaktperson är Johan Wall som nås på telefon 019-17 62 22.